

# اِسْتِغْنَا

نومرو ۱۶

بجانبہ

۱ کانون ثانی ۱۳۲۴

يك او قدر رعایتہ حاجت یوقدر . « فلان لوقطه نك موقعی يك فرحزرا ،  
 یمكری ده فنا دكل ، بر دفعه ده اوراده طعام ایتمهك » بوللو مقدمه لرله اوراده  
 بر ضیافتچك ویره رك مقابله ده بولنه بیله چكی كی مثلا مداوم بولندیغمز قلوب  
 اعضاسنك بینلرنده بر مسامره ترتیب ایملرندن ، و بناء علیه عائله لر كده او زمان  
 قلوبه كملرندن بالاستفاده بونجه ضیافتلره مقابله بر دعوت ده بولنقده ممكندر .  
 لاابالی كورشدیكمز بر عائله نی ویا عائله لری تیآرو موسمی انسانده هیچ اولمزسه  
 بر دفعه تیآروده بر لوجه طومق ، و تیآرودن چیقنجه بر « صوبه » ترتیب ایتمك  
 صورتلریله ده وجیه مقابله ادا ایدیلور ، و ایدیلیدر . صانیرمكه بو تفصیلات یتره  
 یوقاروده ده سویلدیكم وجهله بختمز خارچنده بر اقلمش اولان احوالك حسن  
 اداره سی اورویا عالمیرینه كیره چك كنجلرمزك ذكا و عرفانه محولدر .

محمد صالح

### مدخل حقوق دول

احمد صلاح الدین بكك مدخل حقوق دول نام اثر عاجزانه م حقه ده کی مقاله  
 انتقادیه لرینه دأربعض مطالعاتی حاوی استشاریه درج بیوریلان مقاله عاجزانه مده  
 مشاهده ایندكاری دیگر نواقصی دخی ارابه ایلمه لرینی مومی الپیدن رجا ایتمش  
 ایدم ، اشبو رجایی قبول ایله مفصل بر مقاله تحریرینه همت بیورمشلر دركه بونك  
 ایچون دخی كندیلرینه تشكر ایدر و بوباده وارد حاضر اولان بعض مطالعاتی  
 علاوه ایلرم .

آنحق اول امرده استشاره اداره علیه سیله مقاله عاجزانه م یازدقاری سرلوحه ده  
 مندرج « محمود اسعد افندیدن وارد اولان مقاله جوابیه بی بیطرفلغمزده بی بی نوسخه یه  
 قویوروز » فقره سی حقه ده بر حسب حال ایتمك استعمال بیوریلان « بیطرفلغمزده بی بی »  
 تعبیری مقامه موافق بوله مادیغمی بیان ایلمك استرم . چونكه بو تعبیر عاجز لرینك  
 هیئت محترمه لرندن خارج عد ایدلدیكمی و مقاله مذکورم احمد صلاح الدین بكك  
 اعتراضاته قارشو مدافعه مقصدیه یازلدیغنی اشراب ایدیور ؛ حالوكه كندی می

استشاره نك — ولو بالتقوه — محرر لرندن فرض ايليورم. گرچه شمعی به قدر فعلاً برخدمتده بولنه مادم؟ لکن بوکا مانع اولان شی فقدان آرزو دکل، بلکه ماده فقدان زماندر. حتی دیه ییلورم که مقاله سابقه بی تقدیم ایدیشم مجرد استشاره به قارشو مجبور اولدیغم وظیفه بی قسماً ایفا ایچوندیر؛ آنجق بوکا احمد صلاح الدین بکک مؤاخذہ نامه سی سبب اولمشدرکه بوده بشقه جه سزاوار تشکر در .

مقاله مذکورہ مک مدافعه مقامندہ تلقی ایدلسندہ راضی اوله مام؛ برمدتنبرو شخصاً حققی حقسنر بعض تعریضاته هدف اولدیغمه البته واقفسکزدر. برچوق اخوان طرفندن تشویق اولنش ایکن بونلره قارشویله مدافعه ده بولنمده؛ چونکه اضافی اولان شرفلردن تجرید ایدلدیکم حالده ذاتمده متعرضلرک فرض ایتدکاری قدر اهمیت کورده میوردم. هر برنده «صاغ اولسون احباده نه دیرلرسه دبسونلر» دیوب کچیوردم .

علی الخصوص احمد صلاح الدین بکک مقصدی شخص عاجزانه مه بر تعرض دکلدیرکه مدافعه به لزوم کورلسون. بلکه علمه، حقیقته خدمت ایتمک ایسته مشلدر. حمده نه خدمت. اثر عاجزانه می سراپا بونفیسک اثریله مقایسه ایدرک، هرکله سنی، حتی هرطرفی سنجیده میزان تدقیق ایلیرک نواقص وخطایاسنی ارأه ایلیمک کبی — نیم درعهده ایدهمیه جکم درجه ده — مشکل برخدمت مهمه . کاشکی هر مؤلفک اثری بویله مؤاخذہ وحقیقته ارأه ایدلسه ، علمه و ترقی به نه قدر بیوک خدمت ایدلش اولور .

اما بومؤاخذانه عاجزلرینک خطالرم ونوافصم یوزیمه اوریلور ایش . ده اعلایا! آثار سائرہ عاجزانه هم حقندہ ارأه بیوریلان رغبت عمومی به اغترار آ — صلاح الدین بکک ده ایما بیوردقلری وجه ایله — اثر مذکورک امید ایتدیکم طبع نایسندہ اوخطالری ادامه ایتمکدن ایسه تصحیح ایدرم؛ ارباب مطالعه نك اذهانی تغلیطده دوام ایتهمش اولورم؛ بعدما میدان انتشاره وضع ایدہ جکم آثار سائرہ ده ده آخطا ایتمک چالشورم . اما خطادن بالکلیه آزاده بر اثر میدان قومغه مقتدر دکم . احتمالک بودرجه کاله واصل اولنش ذوات واردر؛ لکن عاجزلری

آندردن دكلم . « مادامكه خطاسز اثر يازمغه مقتدر دكلسين اوليه شيلره نچون قاريشيورسين ؟ » دينلورسه مقصد عاجزانه خدمت اولديغندن « مالا يدرك كله لايترك كله » قاعدهسييله مقابله ايدرم .

اثرعاجزانه مك مطلقا صلاح الدين بك طرفندن موقع مناقشهيه چكيله چكني - حس قبل الوقوع قبيلندن اوله رق - تخمين ايتديكمي سويلميشيدم بو افاديمي كندى بي طرفلقلريني شهيه دوشورمك ايسيتديكمه حل بيورييورلر ؛ بونده ياكليورلر ؛ مقصد بي طرفلقلرينه تعرض دكلدر ؛ بلكه واقعي بياندر . اما حس مذكور بر كشف ويا كرامت قبيلندن اوليوب احتمالكه تعريف ايدمهيه جكم بر طاقم اسباب بو حسي تشويق وايقظ ايلمشدرد .

اشبو حسبحالدين صوكره صلاح الدين بكك بومقالهسييله اولكي مقاله-سنگ بر فخرهسي بيننده تناقض وقوعه كلديكني بيانندن كنديمي آلهيه جغم اولكي مقالهلرنده « قسم تاريخي وبيبلوگرافي دده عظيم نوافض موجود اولديني كوردلي كالال و برمه مك ايچون بو قدركه اكتفا ايدم جكز » بيورييورلردى . عاجزلردى ده مقصد حقيقتيه خدمت اولديغندن كالال و برمه چكي مطالعه سنده بولنلميه رق استشاره نك مختلف نسخهلرينه پارچه پارچه درج ايدلمسني رجا ايتمش ايدم . برنجي مقالهلري كالال و برمه مك ايچون درت صحيفهيه صقشد برلمش ايكن ايكنجي مقالهلري اون صحيفهيه ابلاغ ايدلمش و تكرار موجب كالال اوله جني نظر اعتباره آلتقمسزين بومقاله نك قسم اعظمي يه ( تمجيد پلاوى كبي ) افادات سابقه نك تكراريله املا اولنمشدر . فكر عاجزانه بجه بوني يكي اعتراضلره حصر ايتلي ايدى . تاسيس تا كيددن اولي ، افاده اعاده دن خيرلو دكليدر ؟ .

حقوق دون عموميه و خصوصيه تعبيرلرينه اعتراضده اصرار بيورييورلر . حقوق دولك بو علمه اسم اولديغني واعلامك تغيردن معصون بولنديغني بيان ايتمش ايدم . قبول ايدوب ايتمه كمده محيردرلر . كنديلري صغير صفتك موصوفي تعييننده تردد حصوله كله مك ايچون مثلا « عبدالله الصغير » يرينه « عبدالصغير الله » تعبيرنك استعمالني تجوز ايدرلر سه بنده حقوق عموميه دول و حقوق خصوصيه

دول تعبيرينه رجوع ايدرم .

ملت كله سنك معناسنى تعيين خصوصنده مزاراقلی علم حلاك دليل اولهميه جغنى بيان اتملزينه مقابل قرآن عظيم الشان ايله استدلال ايتمش ايدم . بوكره دخى «عقلياته نقليات ايله استشهد ايدلمه مسى قانون مناظره ايجاباتنددر» بيوربورلر . بيلم مدرسه محصولى اولديغى نديمدر ، نه در بزه اويله كليوركه الفاظك معناسى موضوعاتنددر ، عقلياتدن اوليوب نقلياتنددر ؛ بناء عليه لغتده قياس جارى اولماز . بونى اهل لساندن تحرى ايتك لازم كالور . بوسيددن عربجه برلغتك معناسنى تدقيق ايچون مزاراقلی علم حال يرينه قرآن كريمه مراجعت ايتك . كنديسى ده اثبات مدعا ايچون انقلاب مسموديمزى متعاقب عثمانيلينى تركيب ايدن اوتوز ميليون نفوسك آغزندن چيقان «يشاؤون ملت» تعبيريله استشهد ايديبور . برطاقم فرانسه جه كلياتك معناسنى تعيين خصوصنده دخى قاموسلر اصحابندن استمداد ايلبور . معمايه شوايكى قضيه ينعنى اولاً الفاظك معناسنى تعيين ايتك عقلياتدن اولديغنى وثانياً تعيين معانى خصوصنده نقليات ايله استشهد قانون مناظره يه مغاير بولنديغنى اثبات ايدرمه يالكز عاجزلرينى دكل ، بنم قفاده بولنان ده يك چوق كيمه لرى ارشاد بيوره جقلرندن كنديسنه عن صميم القلب متشكر ومنتدار اولورز . وشودعوا سنك خلافتنه اوله رق اوتوز ميليون خلقك استمعانه واصحاب قواميسه يعنى نقلياته مراجعت بيورمه لرينى سهوه حمل ايدر كچر زوالا دعوا مزده ثبات ايدهرز . بوضورتده بر اصطلاح علمينك تعيينى ايچون عوام ناسك طرز استعمالنه باقريب اهلنك استعمالنى تحرى ايلرز .

معمايه بزواقدر مشكل پسندده دكلز . بعضاً ملت كله سنك دين معناسندن تجريديله على طريق التجوز قوم معناسنده استعمالنى ده تجوز ايدرز .

bons offices تعبيرينك تركجه مقابلى توسط اولديغنى كورمك ايچون بى

سامى بكك لغتده سوق ايديبور . وكتابك ۹۳۳ نجى ماده سيله استشهد ايلبور .

برلفظك معنای اصطلاحى معنای لغوي سنك عبنى اولقى لازم كلز . ماده مذكوره ده

ايسه ديكر بر تعبير ده واردركه Médiation كله سيدر . برنجيسنه مقابل توسط

استعمال اولنورسه بوكامقابل نه قوللانه جغز؟ يوقسه ايکيسنى مترادفى عدايده جگزر. مساعى جميله توسطدن اعمدر؛ دهها شموليددر. هر حاحده شو مساعى جميله تعبيرندن او قدر نفرت کوسترمسلر يك خوش اولور.

برده صلاح الدين بك آچيقدن سويلميورسه بده افاده سندن بزم قوللاندیغمز اصطلاحات فرانسر اصطلاحاتك حرفياً مقابلی اولمسی لازم كله چكى اكلاشيلور. حالبوكه بويله بر ملازمه مسلم دكلدر. نيجه اصطلاحات كوريله جگدر كه ايكي قومك (ملتك كل) اصطلاحلى پيننده معانى لغويه جه هيچ بر مشابعت يوقدر. ذاتاً اصطلاحات اقوامده مناسب لغويه آرمق ايچون فرانزجه يى السنة سارويه ترجيحه سبب نه در؟ چونكه هر قومك ده اصطلاحى تفاوت ايدم بيلور.

صلاح الدين بك *bons offices* اصطلاحى چكه سوروندوره توسط معناسنه كتورمك ايچون سامى بكك قاموسنه مراجعت ايدسيورده *peuple* كلمه سنك اهالى و *race* كلمه سنك سلاله معناسنه كلديكى كورمك ايچون ينه مذكور قاموسه و على الخصوص مرحوم مومى اليك عرق ايله سلاله يى مترادف عد ايتديكى كورمك ايچون قاموس تركيسنه مراجعت ايتيور. فرض ايدم كه مترادف اولسونلر؛ بويله اهل لسانك مترادف عد ايدم چكى درجه ده متقارب المعنى اولان ايكي لفظدن برى ديكرى مقامنده استعمال ايچون طرق اداى مراددن هيچ بر طريق يوقيدر؛ و بو استعمال او درجه ناقابل عفو بر خطاميدر كه تكرار على التكرار اوله رق دوندوره دوندوره باشمزه اوريلور؟

صلاح الدين بك دور استبداده طوغوب بيوش و انقلابات اخير يمزه دكين هب استبدادك آلام و خيالى كورمش، ايشتمش اولديغندن بو لفظى بك مشوم برشى عد ايدسيور. حالبوكه شامت لفظده دكل، آنكه افاده ايديلن اداره سابقه نك مظالم و تعدياته در. لکن بزم دور استبداد يمزدن اول بر حریت دور يمز واردی. حریت كلامه، حریت مطبوعاته مالک ايدك. استبداد سياسيتك نه ديمك اولديغنى بيك درلو آجى تجربه لرله اوكرنمندن اول استبداد لغتک معناسى اوكرنمش ايدك. زده رشديه ده او قومش ايسه كده او وقتلر فكر استبداد حكومتك يولسز حر كاتيله

تارشديه طلبه لرینه قدر آکاتلماش ایدی. آنکچون بوتعیری بشقه معنارده دخی استعمال ایتدیکمزی اعتیاد قدیمه حمل ایله معذور کورمیلیدر.

عجیب تصادف بواقشام مطبعه دن کتوریلن حقوق دول تصحیح حیلرنده ینه «که فکن علی هفتر» تعیرینه تصادف ایتدم. طبیعی یک خوشمه کیدن تعیر مذکور ایقالیلدم. انسانلرک اذواقنده کی تفاوته خیرت ایتدم. بنم اوقدر خوشالاندیغ برتعیردن صلاح الدین یک نفرت ایدیور، ایدیورده بونی (که فکنک هفتر اوزرینه یازدینی حاشیه) طرزنده برجه ایله افاده ایتک ایستور. بوده آدیغمز تربیه فکریه نک تفاوتندن اولسه کرک. مومی الهک ایکنجی مقاله سنده بونی تکرار ایتمه می نظر دقتمی جلب ایتدی، ذهوله حمل ایلدم. هر حالده قسم اول اوزرینه یازم جقلری خطا صواب جدولنه یونک تکرار درجندن ذهول بیورمه جقلری امید ایدرم. مؤلف مجهولک Consulat de la mer تعیرینی شهندرخانه بحری دیه اک اول ترجمه ایدن عاجز لری دکلدرد. بزاونی اوتدنبیری اولیه مستعمل بولدق واستعمالنده دوام ایتدک. علی الخصوص بونک خطا اولدینی ده مسلم دکلدرد. خطا اولسه بیله آتی بشقه سنده کورمیوبده عاجزلرنده کورمه نک سبی هپ اومعهود (اوکی) لکدن کلیور. چونکه :

وعین الرضا کل عیب کلیته

وعین السیخط تبدی المساویا

فرانسزجه principe کله سنک تام مقابلی مبدأدر. لکن بورده مبدأک معناسی باشلانفج دیمک دکلدرد. اگر بواولجه طرف عاجزیدن استعمال ایلش اولیدی انخاذا بیورمش اولدقلری «بوکتابده اولانلردن هر نه که یکیدر، هر نه که ایدرد یکی دکلدرد» قاعده سنجه صلاح الدین یک بونک خطا اولدینقی بیانده معذور اوله بیلورلردی. لکن سامی یک ده اومعنایه کلدیکنی بیان ایتمشدر.

والحاصل صلاح الدین یک بزی بویه برچوق الفاظ ایله اشغال ایتدکدن صوکره برطاقم فقره لری ده عیناً یازمق آلتلرینه آکلایان وارسه آکلاتسون ! بوزوق عباره ! کبی برجه علاوه ایلمشدر. احتمالکه کتابک بعض یرلرنده - استشاره -

قوللاڭيان الفاظ قصد ايدىلن معانى بى تماماً افاده دن قاصر اولسون وياخود وضوح تامى حاز اولسون. بويكى برلرده تطويلدن احتراز ايدىلش و سباق قرائته اعتماد اولنمشدر. ازجمله مومى اليك اك بيوك حظا لردن عد ايتديكى «بالضروره مجبوردر» تعميرى «بحكم الضروره مجبوردر» ديك اولديغى دركاردر. بزده كلامى اپى تطويل ايتدك. مومى اليك قسم اولحقنده وعد بيوردقلى مطالعاتدن استفاده ايتك اوزره شمديدك بوقدرله اكتفا ايدىورم. يالكز كنديلرينه نصيحت ايتك كې بر كستاخلغه حمل بيورمه ملرى شرطيله عاجزانه شونى اخطار ايتك ايتيورم كه اثر عاجزانه مك اقسام متباقيه سنى مؤاخذه انسانده براز ده اعتنا بيوردرلر سه خطادن وقايه ايتك ايتسدكلى مكاتب عاليه تدريس ايدن براستفاده بلكه ين وطن قارداشلىمىزى (يالكز مكندينك قارداشلىرى دكل) ديكر بر حظه دوشورمه مش اولورلر. برده كنديلرنده آيا بيوك بر مؤاخذه اولمق اقتدارى كوريلور. وديكر ذواتك آثارى ده مؤاخذه ايدجكلى افاده لرندن آكلاشيلور. ايشته سائرلرينه قارشو على الخصوص يئلرنده (او كى) لك كې بر مناسبت دخى بولمادىغى حالده - كيريشه جكلى مؤاخذه تزييف طريقته ده آزمراجت ايتسلر مسلكلرنده ده ازياده موفق اولورلر. كنديلرينى حرمتله بنام ايتك ده ممكندر. يوقسه «ضيعه حلم ابى» سربنه مظهر اولورلر.

محمود اسعد

(استشاره)

محمود اسعد افندى حضرتلرينك مقدمه مقاله لرنده استشاره حقنده ابدال بيوريلان توجه و صميميته عرض تشكر ايدورم. كنديلرينى بزدن عد ايتمكدن هيچ بر وقت صرف نظر ايدمه ميز انحق جريان مناقشه ده بى طرف بولنديغى بيان ايدر و تنقيدات واقع دن آكلاشيلاجق شى آكلاشلمش اولديغندن كلهك نسخه مزده احمد صلاح الدين بكك جوابى درج ايله مباحثه يه نتيجه ويره جكمزى اتيان و معلم محترمك اساسلى و جدى مقالات فاضلانلرى ايله تزيين صحائف ايتكلكمزه عنايت بيورلمق صورتيه كنديلرينى بزدن عد ايتكده بولندقلىنك دليل فعليسنه انتظار ايلرم.